

INFORMACJE O WAŁBRZYCHU

I. Wałbrzych – lokalizacja

Wałbrzych położony jest w południowo-zachodniej Polsce, w centralnej części Sudetów Środkowych, w województwie dolnośląskim w pobliżu granic z Czechami i Niemcami. Miasto leży na wysokości 450 - 500 m n.p.m. w malowniczej kotlinie, nad którą rozciągają się lesiste pasma Gór Wałbrzyskich. Wałbrzych ma status gminy miejskiej, granice administracyjne obejmują obszar 85 km², który zamieszkały jest według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku przez 121.363 mieszkańców.

Wałbrzych posiada bardzo korzystne położenie komunikacyjne, leży w pobliżu skrzyżowania autostrad – A4 /40 km/ i planowanej S3 /29 km/. Przez Wałbrzych przebiega droga krajowa nr 35 prowadząca z Wrocławia do przejścia granicznego z Czechami w Golińsku.

Odległości od przejść granicznych:

Kudowa Słone - 90 km, Golińsk/Meziměstí - 17 km, Lubawka - 29 km, Zgorzelec - 120 km,

Odległości od stolic europejskich:

Warszawa - 420 km, Praga - 200 km, Wiedeń – 434, Berlin - 449 km,

Odległości od lotnisk:

Wrocław - Międzynarodowy Port Lotniczy - 78 km,

Świebodzice – lądowisko dyspozycyjne dla awionetek - 10 km,

II. Wałbrzych w statystyce

Powierzchnia Gminy: 85 km², w tym:

- tereny przemysłowe – 7%
- drogi – 7%
- tereny mieszkaniowe i inne tereny zabudowane – 13%
- użytki rolne i leśne – 66%
- tereny wypoczynkowe – 1,7%
- pozostałe tereny – 5,3%

Liczba mieszkańców według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku: 121.363, w tym:

- w wieku przedprodukcyjnym – 15,4% mieszkańców,
- w wieku produkcyjnym – 65,1% mieszkańców,
- w wieku poprodukcyjnym – 19,5% mieszkańców.

Ludność na 1 km²: 1 433 osoby

Stopa bezrobocia dla powiatu wałbrzyskiego w I półroczu 2010 roku wynosiła 17,7%.

III. Atuty Gminy

- Położenie geograficzne i dostępność komunikacyjna
- Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna
- Krajowe i lokalne ulgi dla inwestorów
- Dostępność siły roboczej
- Rozwijające się szkolnictwo wyższe
- Walory turystyczne miasta i okolic
- Rozwinięta infrastruktura techniczna

IV. Gospodarka

Jednym z głównych kierunków rozwoju, określonych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Wałbrzycha do roku 2013 jest tworzenie przyjaznego klimatu i odpowiednich warunków prowadzenia działalności gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnego przemysłu oraz usług.

Ważnym elementem realizacji tego celu jest wspieranie pozyskiwania inwestycji o charakterze produkcyjno – usługowym, które w Wałbrzychu w większości lokują się na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST PARK”. WSSE „INVEST-PARK” Sp. z o. o. powstała w 1997 roku i należy do najlepiej rozwijających się w kraju. Od początku działalności współpracuje na zasadach partnerskich z Gminą Wałbrzych w zakresie budowy infrastruktury technicznej na terenie strefy, jak i innych działań prowadzących do pozyskania inwestorów.

Podstrefa Wałbrzych WSSE „INVEST-PARK” zajmuje obszar 194,27 ha. Położona jest na obrzeżach północnej części miasta, w odległości 1 km od drogi krajowej Nr 35, w bezpośrednim sąsiedztwie stacji kolejowej, 40 km od autostrady A4.

Obecnie w podstrefie wałbrzyskiej zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej posiada 20 firm, a przedsiębiorstwa działające na obszarze podstrefy zatrudniają łącznie ponad 6 tys. osób.

Inwestorzy w Wałbrzyskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej, podstrefa Wałbrzych, w tym m. in.:

- QUIN POLSKA Sp. z o. o.
- TRELLEBORG AUTOMOTIVE POLAND Sp. z o. o.
- FOLSTOP EXPORT – IMPORT
- AGC SILESIA Sp. z o. o.
- CERSANIT III S.A.
- MIGAPOL Sp. z o. o.
- TOYOTA MOTOR MANUFACTURING POLAND Sp. z o. o.
- FAURECIA WAŁBRZYCH Sp. z o. o.
- NSK STEERING SYSTEMS EUROPE POLSKA Sp. z o. o.
- POLAND SMELTING TECHNOLOGIES „POLST” Sp. z o. o.
- KRATER Sp. z o. o.
- TOYOTA TSUSHO EUROPE SOCIETE ANONYME Oddział w Polsce
- BIURO HANDLOWE OPALEX Sp. z o. o.
- POLAND INVESTMENTS 7 Sp. z o. o.
- TOYOTA EUROPE ENGINEERING & MAINTENANCE NV/SA Oddział w Polsce
- EUROFLAME Sp. z o. o.
- INVEST-PARK DEVELOPMENT Sp. z o. o.
- PRZEDSIĘBIORSTWO SAVPOL Sp. z o. o.

Przemysł wałbrzyski funkcjonujący poza strefą reprezentowany jest głównie przez branżę ceramiczną, szklarską, włókienniczą, odzieżową, materiałów budowlanych, chemiczną, metalową, elektroniczną, motoryzacyjną i spożywczą. Najważniejsze firmy z tych branż to:

- FABRYKA PORCELANY "KRZYSZTOF" S.A.
- FABRYKA PORCELANY "WAŁBRZYCH" S.A.
- WAŁBRZYSKIE ZAKŁADY KOKSOWNICZE „VICTORIA” S.A.
- ENITRA Sp. z o. o.
- FABRYKA WKŁADÓW ODZIEŻOWYCH „CAMELA” S.A.
- RONAL POLSKA Sp. z o. o.
- WAMAG S.A.
- LEGIPOL Sp. z o. o.

Wałbrzych posiada wiele terenów i obiektów nadających się do wykorzystania na cele produkcyjne, handlowe, usługowe, gastronomiczne, turystyczno-rekreacyjne i mieszkaniowe.

Gmina Wałbrzych wspiera głównie działalność małych i średnich przedsiębiorstw, na których w zasadniczej części opiera się rozwój gospodarczy miasta. Najważniejsze inicjatywy skierowane do przedsiębiorców to:

- działania prowadzące do utworzenia Parku Przemysłowego w Wałbrzychu, na terenie którego będzie tworzona i udostępniana przedsiębiorcom niezbędna infrastruktura w ramach ośrodka przedsiębiorczości, służącego jako miejsce lokalizacji wielu firm o podobnym profilu działalności,
- nowe propozycje ulg w podatkach lokalnych dla podmiotów gospodarczych określone jako Pakiet Przedsiębiorczość. Zawiera on szereg propozycji preferencyjnych stawek podatków i opłat administracyjnych dla nowych firm oraz przedsiębiorstw tworzących miejsca pracy, ułatwień w gospodarowaniu lokalami użytkowymi. Celem funkcjonującego Pakietu jest wspieranie rozwoju istniejących i tworzenie dogodnych warunków do powstawania nowych podmiotów gospodarczych,
- prowadzenie przy Urzędzie Miejskim Punktu Obsługi Przedsiębiorcy, gdzie firmy mają możliwość korzystania z informacji na temat dostępnych na rynku środków przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości,
- działalność Punktu Szansy - lokalnego ośrodka wspierania przedsiębiorczości. Celem ośrodka jest wspomaganie rozwoju gminy i regionu poprzez usuwanie barier dla rozwoju przedsiębiorczości, pozafinansowe wspieranie przedsięwzięć tworzących stabilne miejsca pracy oraz bezpośrednia pomoc mieszkańcom podejmującym inicjatywy gospodarcze,
- opracowana dla potencjalnych inwestorów Oferta Inwestycyjna, zawierająca zbiór najważniejszych informacji o nieruchomościach gruntowych i zabudowanych, przeznaczonych do realizacji przedsięwzięć gospodarczych,
- działalność przy Urzędzie Miejskim Agencji Lokalnej Funduszu Poręczeń Kredytowych, której zadaniem jest udzielanie informacji nt. możliwości uzyskania poręczeń kredytowych na rozwój i bieżącą działalność gospodarczą oraz opiniowanie wniosków o poręczenie kredytu,
- funkcjonowanie Dolnośląskiego Parku Technologicznego, którego celem jest stworzenie atrakcyjnego, zgodnego ze standardami przyjętymi w UE obszaru prowadzenia

działalności gospodarczej, zachęcanie do inwestowania w przedsięwzięcia związane z nowoczesnymi technologiami, przy zapewnieniu dogodnej lokalizacji, nowoczesnej infrastruktury, profesjonalnych usług pomocniczych wraz z systemem wsparcia finansowego.

Inwestorom, którzy wybiorą Wałbrzych na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej pomoc świadczą wyspecjalizowane instytucje zajmujące się wspieraniem przedsiębiorczości, do których należą m.in.:

- Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego,
- Zespół Dolnośląskiego Parku Technologicznego „T-Park”,
- Fundusz Regionu Wałbrzyskiego,
- Fundusz "MIKRO",
- Fundacja Wałbrzych 2000.

V. Infrastruktura Techniczna

Energia ciepła

Głównym dostawcą energii ciepłej w Wałbrzychu jest Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A., które posiada następującą infrastrukturę ciepłowniczą, działającą na terenie miasta:

- Ciepłownia węglowa C-3, o mocy 104,14 MW, wyposażona w Instalację Odsiarczania Spalin.
- Ciepłownia gazowa C-1 o mocy 15,06 MW.
- 39 kotłowni lokalnych o łącznej mocy zainstalowanej 7,7 MW, z czego 38 kotłowni lokalnych zasilanych jet gazem ziemnym, a jedna olejem opałowym.

Dostawa gazu

Siecią gazową na terenie miasta Wałbrzych zarządza Oddział Zakład Gazowniczy Wałbrzych stanowiący jednostkę Dolnośląskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. we Wrocławiu.

Według stanu na dzień 31.12.2009r. Wałbrzych eksploatuje:

- gazociągi niskiego oraz średniego ciśnienia łącznej długości – 309,809 km,
- gazociągi podwyższonego średniego ciśnienia długości – 18,180 km,
- przyłącza gazu niskiego oraz średniego ciśnienia – 6979 szt. łącznej długości 84,385 km,
- stacje gazowe II stopnia - 29 szt.

Odbiorcy gazu w mieście Wałbrzych zasilani są w gaz ziemny wysokometanowy gr. E za pomocą sieci gazowej niskiego i średniego ciśnienia.

Energia elektryczna

Przesył oraz dystrybucja energii elektrycznej na obszarze miasta Wałbrzycha jest przedmiotem działalności EnergiaPro S.A. Oddział w Wałbrzychu. Zaopatrzenie w energię elektryczną odbiorców zlokalizowanych na terenie miasta Wałbrzycha odbywa się za pośrednictwem Głównych Punktów Zasilania (stacji 110/20/10 kV) przyłączonych do napowietrznych linii WN 110 kV, z których wyprowadzone są linie średniego napięcia zasilające m.in. stacje transformatorowe SN/nn na obszarze miasta.

Zaopatrzenie w wodę

Wałbrzych zaopatrywany jest w wodę z ujęć wód podziemnych w rejonie Marciszowa, Gorzeszowa (Gm. Wiejska Kamienna Góra) i Unisławia Śląskiego (Gmina Mieroszów) oraz ujęcia wód powierzchniowych na rzece Bóbr – zlokalizowanych w powiecie kamiennogórskim. Niewielkie ujęcia wód podziemnych znajdują się w Czarnym Borze, Wałbrzychu – Rusinowej oraz na stoku Góry Chełmiec (gmina Szczawno Zdrój).

- Długość sieci wodociągowej rozdzielczej (bez przyłączy) w Wałbrzychu – 213,0 km,
- Zużycie wody w 2009 roku - 5 048,7 tys. m³;
- Dobowa zdolność produkcyjna urządzeń wodociagowych (dla całego wodociągu eksploatowanego przez WPWiK Sp. z o. o.) - 81,0 tys. m³,
- Długość sieci kanalizacji sanitarnej w Wałbrzychu - 153,3 km.

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Wałbrzych obsługują dwie oczyszczalnie ścieków: „Ciernie” w Świebodzicach o przepustowości 40 000 m³/dobę i oczyszczalnia „Dzieńmorowice” we wsi Dzieńmorowice (Gm. Walim) o przepustowości 800 m³/dobę.

Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o. o. zajmuje się eksploatacją sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie Wałbrzyskiego Związku Wodociągów i Kanalizacji w skład którego wchodzi gminy: Wałbrzych, Jedlina Zdrój, Świebodzice, Boguszów Gorce, Stare Bogaczowice, Walim, Szczawno Zdrój, Głuszycy, Czarny Bór, Mieroszów, a ponadto niewchodzące w skład Wałbrzyskiego Związku Wodociągów i Kanalizacji gminy: Marciszów i Kamienna Góra.

Kanalizacja deszczowa

Kanalizacja deszczowa w Wałbrzychu eksploatowana jest przez Zarząd Dróg i Komunikacji

- Długość sieci – ok. 163 km, na której usytuowano ok. 6100 wpustów ulicznych,
- Ok. 70% sieci wybudowano przed 1945 rokiem.

Gospodarka odpadami

Składowisko Odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne

Na składowisku gromadzone są odpady komunalne i podobne do komunalnych, pochodzące z terenu miast: Wałbrzycha, Szczawna Zdroju, Jedliny Zdroju, Głuszycy i Walimia. Składowisko składa się z dwóch kwater: 1A i 1B oraz systemów: drenażowego, wodociagowego, kanalizacji technologicznej i sanitarnej, kanalizacji deszczowej, instalacji do rozdeszczowywania odcieków na kwaterach składowiskowych, odgazowania złoża odpadów.

Składowisko odpadów obojętnych - „gruzowisko” przy ul. Świdnickiej

Składowisko zostało przekazane do rekultywacji. Na składowisku deponowany jest m.in. gruz betonowy, gruz ceglany, odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia, gleba i ziemia, w tym kamienie.

Selektywna zbiórka odpadów

Realizację selektywnej zbiórki odpadów w Gminie Wałbrzych rozpoczęto w 2001r. Pojemniki zakupione przez Gminę Wałbrzych od 2002 r. eksploatowane są przez ALBA Dolny Śląsk Sp. z o.o w Wałbrzychu na podstawie zawartej z Gminą umowy o współpracy w zakresie selektywnej zbiórki odpadów. Pojemniki eksploatowane są zgodnie z zapisami uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha regulującej zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Wałbrzych. ALBA przejęła na siebie obowiązek opróżniania i utrzymania w należytym stanie technicznym pojemników, dalszego zagospodarowania odpadów oraz porządkowania terenu wokół pojemników.

Transport

Usługi przewozowe w zakresie przewozu osób na liniach komunikacyjnych miejskich świadczą przedsiębiorcy posiadający zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym oraz tzw. przewoźnicy prywatni.

Linie komunikacyjne miejskie obejmują Wałbrzych, oraz zgodnie z porozumieniem zawartym w 2003 r. na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001r. o transporcie drogowym, linie komunikacyjne łączące Wałbrzych i Szczawno Zdrój.

Komunikacja pozamiejska obsługiwana jest przez przedsiębiorców posiadających wydane przez Starostę Wałbrzyckiego oraz właściwych marszałków województw, zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym.

Gminne inwestycje infrastrukturalne

Gmina Wałbrzych realizuje inwestycje infrastrukturalne z myślą o mieszkańcach, a także w celu poprawy warunków inwestowania na terenie miasta. Realizacja inwestycji wspierana jest środkami pochodzącymi z programów Unii Europejskiej oraz dotacjami z zewnętrznych krajowych źródeł finansowania.

Główne zadania infrastrukturalne realizowane na terenie Wałbrzycha w 2009 i 2010 roku:

- II etap przebudowy układu skrzyżowań ul. Broniewskiego z ul. Główną i ul. Kusocińskiego,
- Przebudowa, rozbudowa istniejących obiektów dydaktycznych - budynków szkolnych (wykonanie remontu i termomodernizacji w szkole PSP Nr 30 i PSP Nr 2),
- Ograniczenie zanieczyszczeń powietrza poprzez termomodernizację obiektów szkolnych (szkoła podstawowa przy GZS Nr 2),
- Budowa wielofunkcyjnych boisk sportowych przy Publicznym Gimnazjum nr 1 (w ramach programu „Moje boisko – ORLIK 2012”), Publicznym Gimnazjum nr 6 i Publicznej Szkole Podstawowej nr 21,
- Modernizacja budynku PSP nr 28 w Wałbrzychu,
- Budowa uzbrojenia dodatkowego w ramach budowy kanalizacji sanitarnej dofinansowanej z ISPA,
- Kontynuacja przebudowy i renowacji odcinków kanału deszczowego metodą bezwykopową w ciągu ul. Andersa oraz remont nawierzchni,
- remont Al. Podwale – w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011”,

- Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Wałbrzycha – renowacja kamienic, modernizacja zdewastowanej drobnej infrastruktury przestrzeni publicznych Śródmieścia Wałbrzycha, modernizacja dróg gminnych prowadzących do zabytkowego Śródmieścia Wałbrzycha wraz z pozostałą infrastrukturą drogową – przebudowa ul. Sienkiewicza, Kościuszki, Moniuszki,
- Modernizacja przestrzeni publicznej Placu Kościelnego i Placu Teatralnego, przebudowa placu w rejonie ulicy Mickiewicza i pl. Tuwima,
- Wsparcie infrastruktury instytucji społecznych – Centrum Aktywności przy ul. Mickiewicza 26 w Wałbrzychu,
- Monitoring wizyjny zabytkowego Śródmieścia Wałbrzycha,
- Modernizacja i przebudowa ulic Piastów Śląskich oraz Jeździeckiej w celu poprawy dostępności do ponadregionalnej atrakcji turystycznej – kompleksu pałacowo-parkowego Zamek Książ,
- naprawa nawierzchni drogi wewnętrznej prowadzącej na parking do bramy wjazdowej do parku wokół Zamku Książ i od parkingu do ul. Wrocławskiej,
- naprawa nawierzchni ul. Uczniowskiej odcinek od ulicy Wrocławskiej do ulicy Stacyjnej na powierzchni ok. 4 460 m²,
- remont drogi powiatowej Nr 3404D część ul. Długiej w Wałbrzychu (odcinek od skrzyżowania z ul. Broniewskiego do ronda przy ul. Łączyńskiego w Szczawnie-Zdroju),
- modernizacja ul. 11 Listopada,
- Przebudowa ulic Broniewskiego - Sokołowskiego wraz z infrastrukturą drogową,
- Budowa infrastruktury drogowej w celu udostępnienia nowych terenów inwestycyjnych o znaczeniu regionalnym w ramach Parku Przemysłowego w Wałbrzychu,
- remont ulicy Piotra Skargi,
- remont nawierzchni jezdni drogi powiatowej Nr 3402 D na odcinku ulicy Wysockiego,
- remont drogi powiatowej Nr 3397D – na odcinku ul. Kosteckiego w Wałbrzychu,
- budowa łącznika drogi wojewódzkiej nr 379 z ul. Uczniowską.

VI. Oświata i Kultura

Oświata

Gmina Wałbrzych jest organem prowadzącym dla przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów. Dla szkół ponadgimnazjalnych organem prowadzącym jest Powiat Wałbrzyski. Województwo Dolnośląskie jest organem prowadzącym dla 2 gimnazjów o charakterze regionalnym. W Wałbrzychu funkcjonują również przedszkola i szkoły, dla których organem prowadzącym nie jest jednostka samorządu terytorialnego.

Obecnie w mieście funkcjonuje 16 publicznych szkół podstawowych oraz 1 szkoła podstawowa niepubliczna, 3 samorządowe przedszkola działające samodzielnie oraz 2 włączone do zespołów szkolno-przedszkolnych. W Wałbrzychu działa również 10 gimnazjów publicznych podległych Gminie oraz 3 gimnazja niepubliczne. Ofertę edukacyjną uzupełnia Zespół Szkół Muzycznych

im. Stanisława Moniuszki, w skład którego wchodzi Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II stopnia oraz Szkoła Muzyczna I i II stopnia, a także Gimnazjum Sportowe.

Po ukończeniu gimnazjum uczniowie mogą kontynuować naukę w 3 liceach ogólnokształcących, liceum z oddziałami integracyjnymi, liceum sportowym, 3 liceach profilowanych, 5 technikach oraz 4 szkołach zasadniczych ulokowanych w zespołach szkół, a także w Zespole Szkół Zawodowych Specjalnych i Centrum Kształcenia Ustawicznego.

Przygotowanie zawodowe uczniowie szkół ponadgimnazjalnych mogą zdobywać bezpośrednio w zakładach pracy, w warsztatach szkolnych lub w Centrum Kształcenia Praktycznego. To ostatnie jest nowoczesną placówką dydaktyczną przygotowaną również do przeprowadzania egzaminu zewnętrznego z przygotowania praktycznego.

Wałbrzych, jako lokalne centrum edukacyjne oferuje również możliwość zdobycia wykształcenia na poziomie wyższym na następujących uczelniach:

- Politechnika Wrocławska - Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Wałbrzychu,
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu,
- Wałbrzyska Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości,

Instytucje kultury

Wałbrzych pełni funkcję głównego ośrodka kulturalnego powiatu wałbrzyskiego. W mieście mają swoją siedzibę:

- 🎭 Teatr Dramatyczny im. J. Szaniawskiego,
- 🎭 Teatr Lalki i Aktora,
- 🎵 Filharmonia Sudecka,
- 🎵 Zespół Pieśni i Tańca „Wałbrzych”,
- 🎵 Wałbrzyski Ośrodek Kultury,
- 🏞️ Park Wielokulturowy – Stara Kopalnia,
- 🏛️ Muzeum w Wałbrzychu,
- 📖 Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka Pod Atlantami”,
- 🖼️ Wałbrzyska Galeria Sztuki BWA “Zamek Książ”,
- 🖼️ Galeria „Civitas Christiana”.

VII. Historia

Historyczne początki miasta sięgają XII wieku. Prawa miejskie uzyskał Wałbrzych w XV wieku. Po wygaśnięciu rodu Piastów, Wałbrzych był własnością niemieckich rodów rycerskich początkowo Schaffgotsch'ów, następnie Czettritz'ów i Hochberg'ów. Pierwsze wzmianki o górnictwie węglowym pochodzą z 1536 roku. Ośrodkiem przemysłowym Wałbrzych stał się dopiero w XIX wieku. Po upadku tkactwa lnianego górnictwo stało się gałęzią dominującą w Wałbrzychu, w tym czasie narodził się też przemysł ceramiczny i szklarski.

Najciekawsze ślady przeszłości pozostałe do dziś to:

- Zamek Książ, trzeci co do wielkości zamek w Polsce, otoczony pięknym parkiem utrzymanym w stylu angielskim, dziś stanowi urzekający konglomerat wielu stylów architektonicznych; imponująca bryła zamku posiada ponad 400 pomieszczeń w tym

reprezentacyjne sale, którym przywrócono dawny blask, salony wystawowe, sale konferencyjne oraz wygodne wnętrza hotelowo-gastronomiczne,

- Stado Ogierów Sieraków Wlkp. Sp z o.o. Stado Książ,
- Staromiejski Rynek,
- Palmiarnia Lubiechów,
- dawny pałac rodu Czettritz'ów zbudowany w latach 1604-1628,
- pałac kupiecki rodziny Albertich, zbudowany w 1801 r. w stylu klasycystycznym, obecnie siedziba Muzeum eksponującego bogate zbiory z zakresu geologii, górnictwa, ceramiki i historii miasta,
- Park Wielokulturowy Stara Kopalnia ulokowany w obiektach byłej kopalni Thorez prezentujący górniczą historię miasta,
- Kościółek p.w. Matki Boskiej Bolesnej zbudowany w 1305 r., gruntownie przebudowany w stylu barokowym około 1720 roku.

VIII. Turystyka

Malownicze położenie w Górach Wałbrzyskich, niedalekie sąsiedztwo Gór Kamiennych i Sowich, zabytki, obiekty rekreacyjne - to wszystko stwarza niepowtarzalne warunki do uprawiania sportu, różnych form turystyki i rekreacji przez cały rok:

- ☞ dla amatorów kolarstwa szosowego i górskiego to wymarzone okolice do uprawiania sportu. Na drogach i ścieżkach Wałbrzycha rozgrywanych jest wiele krajowych i lokalnych wyścigów kolarskich. Na terenie miasta wytyczono i oznaczono kilka tras rowerowych, między innymi: wokół Książańskiego Parku Krajobrazowego, wokół góry Borowa, wokół góry Ptasia Kopa oraz trasę na górę Chelmiec. W 2004 roku w Wałbrzychu odbyły się Mistrzostwa Europy w kolarstwie górskim, a w 2010 roku m.in. Mistrzostwa Polski Cross Country MTB,
- ☞ przez miasto biegnie wiele szlaków turystycznych prowadzących po okolicznych pasmach górskich, wiodących do punktów widokowych, miejsc pamięci, pomników przyrody,
- ☞ entuzjaści jazdy konnej mogą oddać się swojemu hobby korzystając z usług Stada Ogierów Książ. Właśnie tu odbywają się wyścigi, zawody w powożeniu i ujeżdżeniu oraz międzynarodowe aukcje koni,
- ☞ dla sympatyków lotniarstwa w pobliżu Wałbrzycha znajduje się ośrodek sportów paralotniarskich,
- ☞ zimą – górzysty teren, długo utrzymująca się pokrywa śnieżna oraz pobliska sieć wyciągów narciarskich i baza towarzysząca, stwarzają warunki do uprawiania „białego szaleństwa”. W okolicach Wałbrzycha rozgrywany jest corocznie międzynarodowy bieg narciarski pn. Bieg Gwarków.

Wałbrzyska baza noclegowa dysponuje kilkuset miejscami. Największą ilość miejsc posiadają: Hotel „Książ” przy ul. Piastów Śl. 1, Hotel QUBUS przy ul. Wysockiego 45, Hotel „Maria” przy ul. Wrocławskiej 134b i Dom Turysty PTTK „Harcówka” położony w Parku Sobieskiego.

Do dyspozycji turystów pozostają hale sportowe, kryte pływalnie i jedna otwarta z polem namiotowym, korty tenisowe i siłownie oraz sieć placówek gastronomicznych. Pobliskie uzdrowiska Szczawno-Zdrój i Jedlina-Zdrój oferują różnorodne zabiegi lecznicze oraz wody lecznicze.